

הממונה על המשמעת

14.5.2023
תיק 35/2023

דיון משמעתי-

בעניינו של XXX – בית הספר למדעי המחשב

1. העבירות המיוחסות לסטודנט הן לפי סעיף 13.4 לתקנון המשמעת שעניינו הונאה בבחינה, ו/או לפי סעיף 13.6 שעניינו הפרת הוראות המתייחסות לבחינה. האירוע התרחש ביום 2.3.2023 בבחינה בקורס "חשבון אינפי". הסטודנט נכנס לבחינה עם מחשבון שאינו מותר בשימוש לפי הנחיות הבחינה. המחשבון נתפס על ידי המשגיחות כחצי לאחר תחילת הבחינה.

2. ביום 20.4.23 התקיים דיון בעניינו של הסטודנט. הדיון התקיים בזום. הסטודנט היה מיוצג על ידי ארתור קורול מאגודת הסטודנטים. בדיון השתתפו המשגיחה עליזה פורת ועד מטעם ההגנה YYY.

3. המשגיחה העידה:

עליזה: באותו יום רשמנו על הלוח עם אלו מחשבוני מותר להשתמש. אחרי חצי שעה נכנסה ניצה ובדקה את המחשבוני של כולם ומצאה שלושה שאינם מותרים ואחד מהם זה של הסטודנט הזה. הגשנו קובלנה וזהו.
ארתור: אם אני מבין נכון, את לא ראית בפועל את המחשבון בידיים של XXX-נכון?
עליזה: בוודאי שכן, אני רשמתי את המספר של מה שאסור.
ארתור: את אמרת שניצה רשמה.
ירון: היא אמרה שניצה בדקה.
עליזה: לקחתי את המחשבוני של השלושה ורשמתי בקובלנה שהם אסורים. ניצה הביאה אותם לשולחן ואני רשמתי.
ארתור: אני רוצה להבין. נסי להיזכר. השאלה היא כזו- את אומרת שכננסתם לבחינה, רשמתם על הלוח מחשבוני מותרים וכעבור חצי שעה נכנסה ניצה, בדקה מחשבוני, הביאה אלייך ואת מילאת את הקובלנות- נכון?
עליזה: נכון.
ארתור: אז אני שואל, האם ראית את המחשבון של XXX בזמן שהשתמש בו?
עליזה: אני לא ראיתי שהשתמש בו אבל זה היה על שולחנו.

4. הסטודנט העיד:

ארתור: XXX, תוכל לתאר איך הגעת למבחן?

XXX: כמו כל בחינה, הגעתי אליה עם שני מחשבוני. ברגע שהתחיל המבחן הוצאתי את שניהם ושמתי על השולחן. אני תמיד מגיע עם אחד שהוא ליתר בטחון. ברגע שהבנתי שאחד מהם אסור בשימוש, ברגע שראיתי כתוב על הלוח, הנחתי אותו בצד ולא השתמשתי בו בבחינה. אני הייתי הסטודנט הראשון אליי הגיע ניצה. אני ישבתי ראשון ליד הדלת. היא תפסה אותי ואז ראיתי שהוא אסור.

ארתור: למה לא עשית את הבדיקה הזו מראש? למה באת עם שניים?
XXX: במהלך כל התקופה שלמדתי לא שמתי לב להבדלים בין המחשבוני ולא הייתי מודע להבדלים ביניהם. כך גם בבחינה הזאת לא ייחסתי לזה חשיבות עד שראיתי בתחילת הבחינה שאסור להשתמש במחשבון האסור. אני שנה ב'. היו לי בערך 5 קורסים.

5. בהמשך עדותו אמר הסטודנט כי מתחילת הלימודים היה ברשותו מחשבון מדגם תקין. לטענתו המחשבון הלא תקין שנכנס גם איתו לבחינה נקנה על ידי אביו זמן קצר לפני הבחינה. הסטודנט טען כי מסר לאביו בוטאפ רשימה של מחשבוני מותרים בשימוש, אך אביו טעה וקנה מחשב מדגם אסור.

יפעת : המחשבון התקין היה אצלך מתחילת הלימודים, נכון?
 XXX : נכון.
 יפעת : אז למה ביקשת מאביך לקנות חדש?
 XXX : לא מתחילת הלימודים. היה לי מחשבון שאני קניתי והיה אצלי. הוא לא חדש. קיבלנו מייל ורציתי ...

....

יפעת : אתה שלחת לאביך רשימה של תקינים ואביך קנה לא לפי הרשימה- נכון?
 XXX : נכון.
 יפעת : אז אתה רוצה לומר שלא ידעת?
 XXX : כן.
 ירון : איך רשמת לאביך את הרשימה?
 XXX : שלחתי לו צילום מסך של המייל.
 ירון : אתה יכול להציג את ההודעה?
 XXX : אני יכול לחפש.

6. לאחר הדיון – ובאישור בית הדין – העביר הסטודנט לתובע צילום מסך מתאריך 27 יוני 2022 ובו בקשה מאביו לקנות לו מחשבון חדש בדגם המותר בשימוש. ראיה חשובה זו מלמדת כי הסטודנט לא התכוון לקנות מחשבון מדגם אסור בשימוש, והטעות היתה אצל אביו. עם זאת, נותרה בעינה הטענה של הסטודנט כי לא ידע שבידו מחשבון מדגם אסור. כאמור לפי הראיה שסיפק הסטודנט, המחשבון נרכש ביוני 2022. כלומר, הסטודנט ככל הנראה השתמש במחשבון החדש לצורך למידה למבחנים של סמסטר ב' תשפ"ב ובדיון הודה הסטודנט שלמד לבחינה המדוברת עם שני המחשבוני (וגם עד ההגנה מטעמו אישר עובדה זו). התביעה לא הביאה ראיה לכך שהמחשבון המדובר היה אסור בשימוש במבחנים של סמסטר ב' תשפ"ב. לפיכך קיימת אפשרות קלושה – אך לא בלתי מתקבלת על הדעת - שהסטודנט לא שם לב בזמן הלימוד לבחינה שמדובר במחשבון אסור בשימוש בבחינה ספציפית זו.

7. הסטודנט הודה שהניח על השולחן שני מחשבוני. טענתו המרכזית היתה שבמהלך הבחינה לא עשה שימוש במחשבון מהדגם האסור, אלא השתמש במחשבון בדגם המותר. לפי עדות המשגיחה, המחשבון נלקח מהסטודנט כחצי שעה לאחר תחילת הבחינה. אולם הסטודנט לא סיפק הסבר סביר מדוע הניח את שני המחשבוני על השולחן בעת הבחינה. הבאת מחשבון רזרבי למצב שהסוללה תיגמר אינה מחייבת הנחת המחשבון הרזרבי על השולחן בעת הבחינה. מצופה וסביר יותר שהסטודנט יניח על השולחן מחשבון אחד וישאיר בתיקו האישי מחשבון "רזרבי" למקרה חירום. בדרך זו נהג גם עד ההגנה כאשר סיפר לבית הדין שנכנס לבחינה עם מחשבון רזרבי אותו השאיר בתיק למקרה של תקלה.

8. עד ההגנה YYY שלומד עם הסטודנט והוא גם המפקד הישיר שלו בצבא העיד :

YYY : אני משרת עם XXX כמה שנים ובשנה האחרונה אני גם מפקד שלו. אני הייתי במבחן. ישבתי באמצע בצד ימין. שורה רביעית. XXX היה שורה ראשונה. מרחק של כמה מטרים. ראיתי אותו. הסתכלתי עליו בתחילת הבחינה. היו לו כמה

עטים ושני מחשבוניים על השולחן שהוציא שהמבחן החל. ברגע שהתחיל המבחן לא ראיתי מעבר לזה. רק ראיתי שני מחשבוניים על השולחן.

יפעת: אם העד ישב מאחוריו, איך ראה דרך הגב שלו? יש ביניהם מספר סטודנטים, והעד לא היה עסוק בבחינה שלו?
ארתור: הוא ישב באלכסון. תענה לשאלת בית הדין בבקשה.
YYY: אני הגעתי כ- 20 דקות בערך לפני הבחינה ודיברתי עם XXX וגם שמתי לב שהדברים היו על השולחן עוד לפני הבחינה. בזמן הבחינה לא הסתכלתי. ראיתי מה היה לו על הבחינה לפני כן. לא ראיתי אחרי שהחלה הבחינה מה קורה איתו כי הייתי באמת עסוק בבחינה שלי.

....

ירון: YYY, עם איזה מחשבון אתה השתמשת בבחינה?
YYY: אני לא זוכר דגם. זה כמה מספרים ויש בסוף e או f.
ירון: למה השתמשת בו דווקא?
YYY: הוא ברשימה של המחשבוניים החוקיים.
ירון: אז היית מודע לכל שיש רשימה של מחשבוניים שבהם מותר להשתמש, והשתמשת באחד הדגמים שהיו מותרים בשימוש, נכון?
YYY: נכון.
יפעת: עם כמה מחשבוניים הגעת לבחינה?
YYY: שניים. אחד בתיק שלא הוצאתי אותו שאם תיגמר לי הסוללה בראשון.

9. כאמור, עדות הסטודנט השאירה אצלי ספק לגבי הסיבה להנחת שני המחשבוניים על השולחן. אולם לאור הראיה לגבי טעות ברכישת דגם המחשבון ומועד רכישת המחשבון זמן רב לפני מועד הבחינה – אני סבורה שמתעורר ספק גם לגבי כוונת הונאה. מסקנתי היא שהסטודנט הצליח לסתור את החזקה שייחסה לו התביעה לפי סעיף 12.4 ולפיכך אני מזכה אותו מעבירה זו.
10. בהינתן מסקנתי לעיל, אני רואה צורך להתייחס לגופה לטענת ההגנה שגריסת מחברות הטיטה שללה מהסטודנט האפשרות להתגונן מפני האישום בעבירת הונאה. לטענה זו התייחסתי בתיק קודם, ועמדתי בעניין לא השתנתה.
11. נותרה בעינה העבירה של הפרת הוראות לפי סעיף 12.6 בה הודה הסטודנט במהלך הדיון.

גזר דין

1. משמצאתי שהסטודנט ביצע עבירות על סעיף 12.6 לתקנון אני נדרשת לעונש. הסטודנט הביע בדיון חרטה כנה על הטעות שעשה בהכנסת מחשבון מדגם אסור. הסטודנט הביא מטעמו עד הגנה שהעיד על אופיו של הסטודנט:
- מעולם לא היו לאף אחד בעיות אמינות איתו מאז שאני מכיר אותו. יש לי 3 חיילים תחת פיקודי, ואם הייתי צריך לבחור מישהו שיחליף אותי בשל ההיעדרויות שלי- XXX היה ממלא את מקומי. לאחרונה גם נעדרתי בשל נסיבות אישיות ו-XXX החליף אותי מול ראשי הצוותים. לגבי היחס שלו ללימודים- היחס שלו מאוד רציני. משקיע ויוצא ללמוד כשצריך.
2. בהתחשב בנסיבות המיוחדות של המקרה, מצאתי שיש מקום לתת ביטוי בעונש לעדות האופי לגבי הסטודנט. לפיכך אני קובעת שהסטודנט ישא בעונש במצטבר כדלקמן:
- א. פסילת הבחינה (ציון 0).

- ב. ביצוע 75 שעות לתועלת הציבור. על הסטודנט להשלים את השעות לתועלת הציבור **לא יאוחר מיום 31.12.2023** שאם לא תעוכב זכאותו לתואר בחצי שנה (6 חודשים), בנוסף לכל עונש אחר שהוטל עליו. ויודגש כי זכאותו של הסטודנט תוקפא עד למועד שבו ישלים את כל מכסת השעות לתועלת הקהילה בפועל. לכן, הדחיה של חצי שנה במועד הזכאות לתואר תתחיל מהמועד בו התקבל בדיקנט הסטודנטים אישור על השלמת שעות העבודה לתועלת הקהילה ו/או ממועד העמידה בתנאים האקדמיים לתואר, לפי המאוחר.
- באחריות הסטודנט לפנות לדיקנאט הסטודנטים כדי לתאם מקום לביצוע השעות לתועלת הציבור.**
- ג. אדגיש כי קבעתי תקופה ארוכה לביצוע מלוא השעות מתוך התחשבות במעמדו של הסטודנט כחייל. על הסטודנט להתארגן באופן שיאפשר לו להשלים את השעות עד ליום 31.12.2023 על מנת להמנע מהסנקציה של עיכוב זכאות לתואר.
- ד. הרחקה לשנה על תנאי באם יעבור עבירה נוספת לפי סעיף 12.4 או 12.6 לתקנון המשמעת. התנאי יעמוד בתוקפו למשך 3 שנים.

זכות ערעור תוך 15 ימים.

פרופ' יפעת הולצמן גזית,
הממונה על המשמעת